

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه			
معاونت آموزش			
اداره ارزشیابی و امتحانات			
بسمه تعالی			
امتحانات ارتقائی - شهریور ۱۳۹۱			
پایه :	۴	موضوع :	فقه ۲
تاریخ :	۹۱/۰۶/۰۴	ساعت :	۱۰/۳۰

نام کتاب: شرح لمعه، از اول صوم تا اول متاجر

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. حکم کسی که در ماه رمضان عمدتاً افطار کند چیست؟ ج ۴۲۴/۱

أ. يعزّر لو كان عالماً بالتحريم سواء كان لعذر ام لا ☐

ب. يأثم خاصّة و لا شيء عليه سوى الكفارة ☐

ج. يعزّر لو كان عالماً بالتحريم إذا أفطر بدون العذر ☒

د. قُتل ان كان ولد على الفطرة سواء كان مستحلاً للافطار ام لا ☐

۲. لو قيّد نذره بحجّة الاسلام ... ب ۴۴۹/۱

أ. فالنذر باطل و تجب عليه حجّة الاسلام فقط ☐

ج. تجب عليه الحجّ مرّتان و يقدّم ما شاء منهما ☐

د. تجب عليه الحجّ مرّتان حجّة الاسلام فى العام الاول و حجّة النذر مع كفارة تأخير النذر ☐

۳. کدام گزینه غلط است؟ ج ۴۶۰/۱-۴۶۱

أ. الوصيّة بالحجّ مطلقاً من غير تعيين مال، ينصرف إلى أجرة المثل إذا لم يوجد من يأخذ أقل منها ☐

ب. لو حجّ الفاسق عن غيره أجزأ عن المنوب عنه فى نفس الأمر و يجب استنابة غيره لو كان واجباً ☐

ج. يجب ترك نيابة المرأة الصرورة ☒

د. يكفى فى الوصيّة بالحجّ مع الاطلاق، المرّة ☐

۴. حکم احرام قبل از میقات در حج و در عمره مفرده چیست؟ د ۴۷۹/۱

أ. لا يصحّ مطلقاً سواء فى الحجّ أو فى العمرة المفردة ☐

ب. يصحّ مطلقاً إلّا فى العمرة المفردة ☐

ج. لا يصحّ إلّا بالنذر و شبهه إذا وقع فى أشهر الحجّ سواء فى احرام الحجّ أو العمرة المفردة ☐

د. لا يصحّ إلّا بالنذر و شبهه إذا وقع فى أشهر الحجّ و لو كان عمره مفردة لم يشترط وقوع احرامها فى أشهره ☒

سؤالات تشریحی:

۱. أ. اگر حاجی قبل از غروب، از عرفه خارج شود و دیگر برنگردد، كفارة اصلی، و بدلش در صورت عجز چیست؟ ب. حکم جاهل و ناسی در این مسأله را بیان کنید. ۲۸۸

أ. كفارة اصلی، بدنه (شتر ماده) می‌باشد. كفارة بدلی در صورت عجز از بدنه، هیجده روز روزه است ب. اگر جاهل به حکم و یا ناسی باشد به شرط اینکه قبل از غروب، به حکم علم پیدا نکند، چیزی براو نیست؛ وگرنه با امکان عود، عود واجب می‌شود (و در این صورت اگر خلل برساند عامل محسوب می‌شود ولی عود بعد از غروب در صورت مذکور اثری ندارد و كفارة را ساقط نمی‌کند).

* و الأقرب احتیاج النذر إلى اللفظ، فلا يكفى النية فى انعقاده و إن استحبّ الوفاء به؛ لأنّه فى الأصل وعد بشرط أو بدونه، و الوعد لفظی، و الأصل عدم النقل. ۶۲/۲

۲. أ. با توجه به عبارت، چرا انعقاد نذر، به لفظ نیاز دارد؟ ب. مراد از اصل را در دو عبارت «و الأصل عدم النقل» و «لأنه فى الاصل» توضیح دهید.

أ. زیرا نذر در لغت وعده دادن است (حالا در ضمن شرط و یا بدون شرط و تبرعاً) و وعده هم امر لفظی می‌باشد؛ زیرا از نظر اهل لغت صرف قصد قلبی داشتن، وعد حساب نمی‌شود ب. مراد از «و الأصل عدم النقل» این است که نذر شرعاً از معنای حقیقی خودش که وعد لفظی باشد نقل پیدا نکرده پس مراد استصحاب عدم نقل است. مقصود از «اصل» در «لأنه فی الأصل» همان لغت می‌باشد.

۳. أ. در عبارت «و يحرم عليه (الحاكم) أن يتتبع الشاهد» معنای لغوی «التتبع» چیست؟ ب. مراد از «أن يتتبع الشاهد» را بیان کنید. ۹۱/۲
أ. معنای لغوی «تتبع» تردد در کلام می‌باشد یعنی لرزیدن در سخن، یعنی در حین سخن نتواند خوب حرف بزند ب. معنای اصطلاحی فقهی «تتبع» این است که در شهادت شاهد، قاضی مداخله کند، به این صورت که کلماتی را داخل شهادت شاهد کند که شاهد را در تردد واقع سازد و یا در غلط بیندازد.

* و القارن يعقد إجماعه بالتلبية بعد نيّة الإحرام، أو بالإشعار أو التقليد. ۴۸۹/۱

۴. کلمه‌های مشخص شده را توضیح دهید.

أ. قارن: جواب. یعنی کسی که حجّ قران انجام می‌دهد

ب. تلبیه: جواب. یعنی لبیک گفتن به خدا، با جمله «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ وَالْمَلِكُ لَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ»

ج. اشعار: جواب. عبارت است از شکافتن کوهان شتر از طرف راست

د. تقلید: جواب. یعنی آویزان کردن کفش خود که در آن نماز خوانده به گردن گوسفند (قربانی)

* و المحبوس بحيث غمّت عليه الشهور يتوخي أي يتحرى شهراً يغلب على ظنه أنه هو، فيجب عليه صومه، فإن وافق أو ظهر متأخراً أو استمر الاشتباه أجزاء، و إن ظهر التقدم أعاد. ۴۰۳/۱

۵. فرع فقهی فوق را توضیح داده، با توجه به آن بیان کنید اعاده صوم محبوس در چه صورتی لازم نیست؟

اگر کسی در زندان حبس شد به نحوی که ماه‌های قمری بر او نامعلوم و پنهان شد، طبق ظن خودش، آن ماهی را که گمان و ظن غالب دارد همان ماه مبارک رمضان است باید روزه بگیرد. اما در سه صورت بر او، اعاده صوم لازم نیست: ۱. در صورت مطابق بودن ماهی که روزه گرفته با ماه رمضان ۲. انکشاف تأخر ماهی که با اجتهاد خودش روزه گرفته از ماه رمضان ۳. استمرار اشتباه یعنی عدم انکشاف خلاف تا آخر.

* و إن نكل المنكر عن اليمين، و عن رذها على المدعى... ۸۹/۲

۶. أ. مراد از «نكل» چیست؟ ب. در صورت نكول، تكليف چه خواهد بود؟

أ. مراد از نكل این است که منكر از قسم خوردن خودداری کند، مثلاً بگوید من قسم نمی‌خورم و همچنین قسم را بر مدعی ردّ نکند ب. در این صورت یمین - بعد از اینکه حاکم به منكر می‌گوید اگر قسم نخوری تو را ناكل قرار می‌دهم و یمین را بر مدعی ردّ می‌کنم - بر مدعی ردّ می‌شود.

* فی الشهادة على الشهادة، و محلّها حقوق الناس كافة. ۱۲۷/۲

۷. أ. مراد از عبارت «فی الشهادة على الشهادة» چیست؟ ب. از مواردی که به این طریق ثابت می‌شود، چهار نمونه ذکر کنید.

أ. شهادت بر شهادت این است که دو نفر عادل مثلاً شهادت بدهند بر این که فلانی در فلان روز و فلان ساعت شهادت داده است بر علیه فلان شخص و یا مثلاً دو نفر شهادت دهند بر شهادت دو نفر بر علیه فلان شخص ب. مواردی که از این طریق ثابت می‌شوند: ۱. قصاص ۲. طلاق ۳. نسب ۴. عتق ۵. قرض ۶. عقود المعاوضات ۷. عيوب النساء ۸. ولادت ۹. استهلال ۱۰. وکالت ۱۱. وصیت ۱۲. در اموری که مشترک هستند بین حقّ الناس و حقّ الله، حقّ الناس ثابت می‌شود.

* (الثالث: السكنى) و كان الأولى عقد الباب للْغُمَرى؛ لَأَنَّهَا أَعَمَّ موضوعاً (و لابدَ فيها من إيجاب و قبول و قبض). ١٦٣/٢

٨. أ. عبارت «و كان الأولى عقد الباب ... أَعَمَّ موضوعاً» را توضیح دهید. ب. به نظر مصنف، آیا قصد قربت در «سكنى» شرط است؟

أ. اشاره دارد به این که غُمَرى موضوعاً اَعَمَّ است از سكنى زیرا غُمَرى هم در مسكن واقع مى شود و هم در غير مسكن فلذا موضوعاً اَعَمَّ است (ولو از جهت دیگر سكنى اَعَمَّ باشد) و اعتبار موضوع اولی و انسب است ب. قصد قربت به نظر مصنف شرط نیست.

٩. حکم موارد زیر را بنویسید. ٦٦/١-٦٧

اليمن باسم الموجود والقادر: لا ينعقد

اتباع مشيئة الله تعالى باليمن: لا ينعقد

اليمن باسم النبي صلى الله عليه وآله: لا ينعقد

تعليق اليمن على مشيئة الغير:

يحسبها و يوقفها على مشيئته